

Quảng Bình, ngày 20 tháng 6 năm 2024

BÁO CÁO

Kết quả công tác Tòa án 06 tháng đầu năm và phương hướng, nhiệm vụ công tác 06 tháng cuối năm 2024 của Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình

A. KẾT QUẢ CÔNG TÁC 06 THÁNG ĐẦU NĂM 2024

I. Công tác giải quyết, xét xử các loại án

Trong 06 tháng đầu năm 2024, Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã thụ lý 2.524 vụ việc các loại¹; giải quyết 1.599 vụ việc, đạt tỷ lệ 63,35%. So với cùng kỳ năm 2023, số thụ lý tăng 150 vụ việc, số giải quyết tăng 96 vụ việc. Các Tòa án đã phối hợp với Viện kiểm sát cùng cấp tổ chức được 29 phiên tòa rút kinh nghiệm. Đã công bố được 1.136 bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật trên Cổng thông tin điện tử Tòa án. Tỷ lệ các bản án, quyết định bị hủy, sửa do nguyên nhân chủ quan của Tòa án là 0,78%, đáp ứng được yêu cầu mà Nghị quyết Quốc hội đề ra.

1. Về giải quyết, xét xử các vụ án hình sự

Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã thụ lý 552 vụ/991 bị cáo² (giảm 09 vụ/26 bị cáo so với cùng kỳ năm 2023); đã giải quyết, xét xử 440 vụ/713 bị cáo; đạt tỷ lệ giải quyết 79,71%. Đã tổ chức xét xử được 12 phiên tòa lưu động, 03 phiên tòa giả định xét xử các vụ án về ma túy tại các địa bàn như Trường THCS & THPT thị trấn Nông trường Việt Trung, huyện Bố Trạch, UBND xã Quảng Châu, UBND xã Quảng Tùng, huyện Quảng Trạch. Qua đó, trực tiếp góp phần tuyên truyền, giáo dục pháp luật và nâng cao ý thức chấp hành pháp luật cho các em học sinh và trong quần chúng Nhân dân.

Kết quả xét xử một số loại tội phạm điển hình như sau:

* *Tội phạm về tham nhũng*: Các vụ án tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp thuộc diện Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng đã được Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình khẩn trương nghiên cứu hồ sơ để đưa ra xét xử kịp thời,

¹ Tổng số các loại án: Thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 2.332 vụ việc; giải quyết 1.453 vụ việc. Thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 192 vụ việc; giải quyết 146 vụ việc.

² Án hình sự: Thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 452 vụ/856 bị cáo; giải quyết 361 vụ/619 bị cáo; trả hồ sơ điều tra bổ sung 03 vụ, không chấp nhận 03 vụ. Thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 100 vụ/135 bị cáo; giải quyết 79 vụ/94 bị cáo.

ng nghiêm minh đáp ứng yêu cầu chính trị của địa phương. Trong 06 tháng đầu năm 2024, Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã thụ lý 10 vụ/15 bị cáo (Tội tham ô tài sản 04 vụ/04 bị cáo; Tội đưa nhận hối lộ 02 vụ/05 bị cáo; Tội lạm dụng chức vụ, quyền hạn chiếm đoạt tài sản 01 vụ/01 bị cáo; Tội lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ 02 vụ/04 bị cáo; Tội giả mạo trong công tác 01 vụ/01 bị cáo); đã giải quyết, xét xử 07 vụ/08 bị cáo.

* *Tội phạm về ma túy*: Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã triển khai đồng bộ nhiều biện pháp để tăng cường giải quyết các vụ án về ma túy, đưa ra xét xử kịp thời, nghiêm minh, đáp ứng được yêu cầu đấu tranh, phòng chống tội phạm trên địa bàn tỉnh. Trong 06 tháng đầu năm 2024, Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã thụ lý 158 vụ/250 bị cáo bị truy tố các tội về ma túy (Tội tàng trữ trái phép chất ma túy 111 vụ/141 bị cáo; Tội mua bán trái phép chất ma túy 32 vụ/64 bị cáo; Tội tổ chức sử dụng trái phép chất ma túy 11 vụ/37 bị cáo; Tội vận chuyển trái phép chất ma túy 03 vụ/06 bị cáo), đã giải quyết, xét xử 130 vụ/199 bị cáo. Áp dụng hình phạt tù chung thân 02 bị cáo, tử hình 05 bị cáo.

* *Tội phạm liên quan đến tín dụng đen, cho vay lãi nặng, trốn thuế*: Thời gian gần đây, tình hình tội phạm liên quan đến hoạt động “tín dụng đen” - cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự trên địa bàn tỉnh Quảng Bình và “trốn thuế” diễn biến phức tạp. Hoạt động “tín dụng đen” liên quan đến việc phát sinh các loại tội phạm và các hành vi vi phạm pháp luật khác như cưỡng đoạt tài sản, cố ý gây thương tích, gây rối trật tự công cộng... Trong 06 tháng đầu năm 2024, Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã thụ lý 11 vụ/13 bị cáo bị truy tố về tội “cho vay lãi nặng trong giao dịch dân sự”, đã giải quyết, xét xử 07 vụ/09 bị cáo; đã thụ lý 03 vụ/04 bị cáo bị truy tố về tội “trốn thuế”, đã giải quyết, xét xử 03 vụ/04 bị cáo.

Qua công tác giải quyết, xét xử các vụ án hình sự cho thấy, chiếm tỷ lệ cao vẫn là các nhóm tội phạm về ma túy, tội phạm liên quan đến xâm phạm sở hữu, xâm phạm trật tự công cộng. Việc xét xử các vụ án hình sự bảo đảm nghiêm minh, đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, không kết án oan người không phạm tội và không bỏ lọt tội phạm. Chất lượng tranh tụng tại phiên tòa tiếp tục được bảo đảm. Hình phạt áp dụng đối với các bị cáo tương xứng với tính chất, mức độ hành vi phạm tội. Đối với các vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo của tỉnh về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo dõi, chỉ đạo và các vụ án được dư luận xã hội quan tâm, Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình đã tập trung chỉ đạo tổ chức xét xử nghiêm túc, đảm bảo kịp thời, đúng tiến độ, đúng pháp luật, đáp ứng được yêu cầu đấu tranh phòng, chống tội phạm.

2. Về giải quyết, xét xử các vụ việc dân sự, hôn nhân gia đình, kinh doanh thương mại và lao động

- Án dân sự: Thụ lý 821 vụ việc³ (tăng 101 vụ việc so với cùng kỳ năm 2023); đã giải quyết 453 vụ việc (tăng 98 vụ việc so với cùng kỳ năm 2023), đạt tỷ lệ giải quyết 55,18%.

- Án hôn nhân và gia đình: Thụ lý 1.004 vụ việc⁴ (tăng 45 vụ việc so với cùng kỳ năm 2023); đã giải quyết 629 vụ việc (giảm 09 vụ việc so với cùng kỳ năm 2023), đạt tỷ lệ giải quyết 62,65%.

- Án kinh doanh thương mại: Thụ lý 118 vụ⁵ (tăng 19 vụ so với cùng kỳ năm 2023); đã giải quyết 61 vụ (tăng 11 vụ so với cùng kỳ năm 2023), đạt tỷ lệ giải quyết 51,69%.

- Án lao động: Thụ lý 02 vụ⁶ (giảm 03 vụ so với cùng kỳ năm 2023); hiện chưa giải quyết, xét xử.

- Nhìn chung, các vụ án dân sự trong 6 tháng đầu năm 2024 Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã thụ lý chủ yếu là các tranh chấp về đất đai, tranh chấp hợp đồng đặt cọc và có chiều hướng tăng về số lượng và ngày càng phức tạp về tính chất. Các vụ án hôn nhân gia đình có yếu tố nước ngoài ngày càng gia tăng về số lượng, năm sau cao hơn năm trước, chủ yếu là các vụ án ly hôn do mâu thuẫn gia đình. Các vụ án kinh doanh thương mại chủ yếu là tranh chấp về hợp đồng tín dụng.

- Việc giải quyết, xét xử các vụ, việc dân sự đều đảm bảo đúng thời hạn quy định của pháp luật, vấn đề tranh tụng tại phiên tòa được Hội đồng xét xử hết sức chú trọng nhằm đảm bảo các phán quyết của Tòa án đều dựa trên kết quả tranh tụng tại phiên tòa. Các Tòa án đã tích cực, chủ động xác minh, thu thập chứng cứ nhằm đảm bảo việc giải quyết vụ án khách quan, toàn diện, đúng quy định của pháp luật, hạn chế tối đa việc tạm đình chỉ vụ việc không có căn cứ hoặc việc án tuyên không rõ ràng, gây khó khăn cho công tác thi hành án.

- Các Tòa án đã tập trung thực hiện có hiệu quả công tác hòa giải, đã hoà giải thành được 581 vụ, việc. Việc luôn chú trọng và tăng cường công tác hòa giải

³ Án dân sự: Thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 755 vụ việc; giải quyết 404 vụ việc. Thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 66 vụ việc; giải quyết 49 vụ việc.

⁴ Án hôn nhân gia đình: Thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 941 vụ việc; giải quyết 621 vụ việc. Thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 18 vụ việc; giải quyết 17 vụ việc.

⁵ Án Kinh doanh thương mại: Thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 108 vụ; giải quyết 57 vụ. Thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 10 vụ; giải quyết 4 vụ.

⁶ Án Lao động: Thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 02 vụ; giải quyết 0 vụ. Thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 0 vụ.

đã góp phần giải quyết dứt điểm nhanh chóng các tranh chấp, ổn định tình hình Nhân dân, đồng thời giảm áp lực công việc cho Thẩm phán, Thư ký.

3. Về giải quyết, xét xử các vụ án hành chính

Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã thụ lý 27 vụ⁷ (giảm 03 vụ so với cùng kỳ năm 2023); đã giải quyết 16 vụ (tăng 05 vụ so với cùng kỳ năm 2023), đạt tỷ lệ giải quyết 59,26%. Số vụ án còn lại hầu hết đều mới thụ lý.

- Các khiếu kiện hành chính chủ yếu là Tòa án nhân dân tỉnh thụ lý, giải quyết liên quan tới các quyết định hành chính, hành vi hành chính về quản lý đất đai. Người bị kiện, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong các vụ án thường là Chủ tịch Ủy ban nhân dân, Ủy ban nhân dân cấp huyện hoặc cấp tỉnh.

- Việc giải quyết, xét xử các vụ án hành chính đảm bảo đúng trình tự, thủ tục, thẩm quyền, khách quan, đúng quy định của pháp luật; không để án quá hạn luật định. Công tác phối hợp giữa các cấp, các ngành, đặc biệt với các cơ quan tiến hành tố tụng, cơ quan chuyên môn của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã được kịp thời và đồng thuận, do đó việc giải quyết, xét xử các vụ án hành chính đảm bảo được quyền và lợi ích hợp pháp của người dân trên địa bàn tỉnh, góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động quản lý hành chính nhà nước, nâng cao uy tín, sự tin tưởng của Nhân dân vào hoạt động tố tụng.

- Toà án nhân dân tỉnh đã tổ chức được 3 phiên toà trực tuyến xét xử các vụ án án hành chính, qua đó đã tạo điều kiện cho phía chính quyền tham gia phiên toà đầy đủ, trực tiếp đối thoại nhằm làm sáng tỏ các vấn đề liên quan trong vụ án.

II. Về thi hành Luật Hoà giải, đối thoại tại Tòa án

Thực hiện Kế hoạch của Tòa án nhân dân tối cao về việc tiếp tục triển khai thi hành Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án, đầu năm 2024, Chánh án Tòa án nhân dân tỉnh đã bổ nhiệm lại 24 Hòa giải viên và bổ nhiệm mới 01 Hoà giải viên cho Tòa án nhân dân cấp huyện nhiệm kỳ 2024-2027.

Trong 6 tháng đầu năm 2024, Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã tiếp nhận 1.857 đơn khởi kiện; đơn đủ điều kiện hòa giải, đối thoại 1.733 đơn, trong đó đương sự đồng ý hòa giải, đối thoại 676 đơn; đã hòa giải, đối thoại thành được 434/676 vụ, việc các loại được chuyển sang hòa giải, đối thoại (đạt tỷ lệ 64,2%).

III. Về công tác xét xử trực tuyến

⁷ Án Hành chính: Thụ lý theo thủ tục sơ thẩm 27 vụ; giải quyết 16 vụ. Thụ lý theo thủ tục phúc thẩm 0 vụ.

Tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 33 của Quốc hội về tổ chức phiên tòa trực tuyến, tính đến ngày 31/5/2023, Tòa án nhân dân hai cấp đã xét xử được 38 phiên tòa trực tuyến, trong đó, Tòa án nhân dân tỉnh đã tổ chức được 15 phiên tòa; Tòa án nhân dân cấp huyện tổ chức được 23 phiên tòa. Trong đó đã tổ chức được 02 phiên tòa trực tuyến truyền đến các đơn vị trong TAND hai cấp để cùng theo dõi và tổ chức họp rút kinh nghiệm sau khi kết thúc phiên tòa.

Ngoài ra Tòa án nhân dân tỉnh đã bố trí điểm cầu thành phần để Tòa án nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng xét xử phúc thẩm trực tuyến với điểm cầu thành phần tại TAND tỉnh Quảng Bình 32 phiên tòa hình sự, dân sự và hành chính.

IV. Một số công tác khác

1. Công tác thi hành án hình sự

Tòa án nhân dân hai cấp đã ra quyết định thi hành án hình sự đối với 541 người bị kết án mà bản án đã có hiệu lực pháp luật. Trong đó:

+ Tòa án nhân dân tỉnh đã ra quyết định thi hành án 52 trường hợp, ủy thác 08 trường hợp.

+ Tòa án nhân dân cấp huyện đã ra quyết định thi hành án 442 trường hợp, ủy thác 39 trường hợp.

+ Lập hồ sơ và ra quyết định giảm án, tha tù trước thời hạn cho 1.008 phạm nhân đang chấp hành án. Lập hồ sơ và ra quyết định rút ngắn thời gian thử thách của án treo cho 70 trường hợp đang thi hành án treo.

2. Công tác kiểm tra chuyên môn, nghiệp vụ và giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo

Công tác kiểm tra nghiệp vụ xét xử đối với các Tòa án nhân dân cấp huyện được duy trì đều đặn và thực hiện nghiêm túc đối với tất cả các đơn vị. Bên cạnh việc kiểm tra định kỳ, Tòa án nhân dân tỉnh còn tổ chức kiểm tra theo chuyên đề.

Thực hiện Kế hoạch số 339-KH/BCSD ngày 24/01/2024 của Ban Cán sự Đảng Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình về kiểm tra, giám sát năm 2024, Kế hoạch số 345-KH/BCSD ngày 20/02/2024 của Ban Cán sự Đảng Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình về kiểm tra chuyên đề về công tác Thi hành án hình sự đối với Tòa án nhân dân cấp huyện, từ ngày 15/3/2024, Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình đã thành lập đoàn kiểm tra về công tác thi hành án hình sự đối với Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình. (Mốc kiểm tra từ ngày 01/7/2004 đến ngày 20/3/2024). Quá trình kiểm tra, Đoàn kiểm tra đã rà soát nhằm phát hiện các vi phạm trong công tác thi hành án hình sự để chấn chỉnh, đồng thời đề ra các giải pháp nhằm

khắc phục, hướng dẫn, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc để áp dụng thống nhất pháp luật trong thi hành án hình sự.

Công tác giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo được thực hiện đúng theo pháp luật tố tụng hình sự, dân sự, hành chính và Thông tư số 01/2020/TT-TANDTC ngày 18/6/2020 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao. Trong 6 tháng đầu năm 2024, Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã tiếp nhận thụ lý 18 đơn, trong đó có 13 đơn thuộc thẩm quyền giải quyết, đã giải quyết 13 đơn; đơn không thuộc thẩm quyền 05 đơn, đã chuyển hoặc trả 05 đơn.

3. Công tác quản lý Hội thẩm nhân dân và Hoà giải viên

Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã phối hợp với lãnh đạo Đoàn Hội thẩm duy trì tổ chức họp định kỳ về công tác quản lý và mời Hội thẩm tham gia xét xử. Việc phân công Hội thẩm tham gia phiên tòa đảm bảo thống nhất, khoa học, dựa trên cơ sở, vai trò, chức năng, nhiệm vụ, tính chất công việc và quy chế tổ chức và hoạt động của Đoàn Hội thẩm.

Trong 06 tháng đầu năm 2024, Hội thẩm nhân dân hai cấp và các Hoà giải viên được phân công tham gia xét xử và Hoà giải, đối thoại tại Tòa án đều bố trí thời gian nghiên cứu hồ sơ và tham gia xét xử, hoà giải khi có quyết định phân công, trong đó có cả những vụ án được xét xử lưu động tại địa phương. Đội ngũ Hội thẩm nhân dân của Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đều có trình độ, kiến thức không chỉ về pháp luật mà còn có kinh nghiệm và hiểu biết trong nhiều lĩnh vực, cùng với Thẩm phán bảo đảm thực hiện tốt công tác xét xử, góp phần tuyên truyền phổ biến, giáo dục pháp luật cho Nhân dân. Các Hoà giải viên đều là những người nhiệt huyết, có trình độ, có nhiều kinh nghiệm trong cuộc sống, có kỹ năng hoà giải có thể đáp ứng được yêu cầu của công tác hoà giải, đối thoại.

Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình đã tổ chức Hội nghị tập huấn nghiệp vụ cho Hội thẩm nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đợt 1 vào đầu tháng 4 năm 2024. Ngoài ra, Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đã thực hiện tốt các chế độ, chính sách đối với Hội thẩm nhân dân hai cấp. Mặc dù cơ sở vật chất tại một số đơn vị còn hạn chế, nhưng các Hội thẩm và Hoà giải viên vẫn được các Tòa án quan tâm bố trí khu vực làm việc riêng biệt và được cung cấp đầy đủ trang thiết bị phục vụ công tác.

4. Công tác cải cách thủ tục hành chính tư pháp và ứng dụng công nghệ thông tin

Các Tòa án tiếp tục tập trung vào việc thực hiện tốt mô hình “Hành chính tư pháp một cửa”, đổi mới quy trình, thủ tục tiếp nhận, xử lý công việc theo hướng đơn giản hoá, rút ngắn thời gian giải quyết; thực hiện nghiêm Thông tư số

01/2022/TT-TANDTC ngày 15/12/2022 của TAND tối cao quy định việc phân công Thẩm phán giải quyết, xét xử các vụ án, vụ việc thuộc thẩm quyền của Tòa án. Các hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác của Tòa án tiếp tục được tăng cường, các đơn vị đã sử dụng và khai thác có hiệu quả hệ thống truyền hình trực tuyến để tổ chức các lớp tập huấn, các cuộc họp trực tuyến, tổ chức xét xử trực tuyến; đẩy mạnh áp dụng các phần mềm nội bộ dùng chung của Tòa án...

*** Tóm lại:** Trong 06 tháng đầu năm 2024, các vụ, việc mà Tòa án nhân dân hai cấp trong tỉnh Quảng Bình phải thụ lý, giải quyết tiếp tục tăng so với cùng kỳ năm trước, tính chất ngày càng phức tạp, đặc biệt là các tranh chấp về đất đai. Mặc dù yêu cầu nhiệm vụ đặt ra là rất nặng nề và trong bối cảnh còn nhiều khó khăn về thiếu đội ngũ Thẩm phán cũng như điều kiện cơ sở vật chất làm việc. Song, được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo sát sao của Tòa án nhân dân tối cao, của Tỉnh ủy, sự giám sát của HĐND tỉnh cùng với sự phối hợp, hỗ trợ tạo điều kiện về nhiều mặt của các cấp ủy, chính quyền địa phương nên các đơn vị Tòa án trong tỉnh đã nỗ lực khắc phục khó khăn giải quyết, xét xử các loại vụ việc có hiệu quả, chất lượng giải quyết cũng đã được nâng lên, về cơ bản đã thực hiện tốt nhiệm vụ công tác 6 tháng đầu năm 2024, qua đó góp phần vào việc giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, tạo môi trường ổn định thu hút đầu tư và thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nhà.

V. Hạn chế, thiếu sót, khó khăn, nguyên nhân

1. Hạn chế, thiếu sót

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, trong công tác giải quyết, xét xử các loại vụ việc của Tòa án nhân dân hai cấp trong tỉnh vẫn còn có những hạn chế, thiếu sót như sau:

- Tiến độ giải quyết các loại án tranh chấp dân sự, hôn nhân và gia đình, kinh doanh thương mại và án hành chính chưa đảm bảo yêu cầu đề ra, tỷ lệ giải quyết còn thấp do số án thụ lý mới ngày càng tăng.

- Về chất lượng giải quyết, xét xử: vẫn còn có nhiều bản án, quyết định bị huỷ, sửa do đánh giá chứng cứ giữa các cấp Tòa án có khác nhau, tập trung vào các tranh chấp liên quan đến đất đai, là những tranh chấp rất gay gắt, phức tạp.

2. Khó khăn, nguyên nhân

- Hiện nay, cơ sở vật chất của một số đơn vị Tòa án nhân dân cấp huyện đang xuống cấp trầm trọng nhưng chưa được đầu tư, sửa chữa xây mới như Tòa án nhân dân huyện Tuyên Hóa, TAND huyện Quảng Ninh, TAND huyện Minh Hóa, TAND huyện Lệ Thủy. Những đơn vị này có diện tích chật hẹp, xây dựng đã lâu, nhiều hạng mục đã bị hư hỏng nhưng không có kinh phí để sửa chữa vì vậy phần

nào chưa đáp ứng được nhiệm vụ công việc đề ra, đặc biệt là trong bối cảnh Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình đang tiếp tục triển khai thực hiện Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án cũng như thực hiện Nghị quyết số 33/2021/QH15 về tổ chức phiên tòa trực tuyến nên nhu cầu về trụ sở làm việc ngày càng cấp thiết.

- Lượng án Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình thụ lý ngày càng tăng, đặc biệt là án tranh chấp dân sự, nhất là các tranh chấp liên quan đến đất đai và hôn nhân gia đình, trong khi đó số lượng Thẩm phán, Thư ký của một số đơn vị chưa đủ để đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ. Hiện Tòa án nhân dân hai cấp còn thiếu biên chế Thẩm phán. Nếu thực hiện điều động biệt phái Thẩm phán từ đơn vị này sang đơn vị khác để giải quyết án thì nhiều đơn vị hiện nay trụ sở cơ quan không có nhà công vụ cho công chức, do đó ảnh hưởng đến quá trình sinh hoạt, ăn nghỉ của Thẩm phán khi được điều động.

- Một số vụ án gặp khó khăn trong quá trình thu thập chứng cứ do một số cơ quan chưa phối hợp chặt chẽ với Tòa án, chưa làm đúng trách nhiệm của mình theo quy định của pháp luật, có trường hợp đương sự cố tình không cung cấp chứng cứ, cố tình trốn tránh, hoặc chống đối việc thu thập chứng cứ của Tòa án.

- Việc cung cấp tài liệu, chứng cứ của các đương sự và một số cơ quan liên quan trong vụ, việc dân sự, kinh doanh thương mại, hành chính theo yêu cầu của Tòa án còn chậm, chưa đầy đủ; các vụ án có nhiều người tham gia tố tụng cư trú ở nhiều địa phương khác nhau nên có khó khăn cho việc tổng đạt các văn bản tố tụng; nhiều vụ án đương sự không hợp tác trong việc tổng đạt văn bản hoặc xem xét, thẩm định tại chỗ; một số bị đơn, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan cố tình vắng mặt tại phiên tòa hoặc xin hoãn phiên tòa nhằm kéo dài quá trình giải quyết, xét xử vụ án.

- Trong các vụ án hành chính, người bị kiện là các cơ quan hành chính và người có thẩm quyền của các cơ quan hành chính. Sau khi Tòa án thụ lý vụ án người bị kiện đều có văn bản ủy quyền cho cấp dưới tham gia phiên đối thoại, phiên tòa, nhưng người được ủy quyền thường ít tham gia đối thoại, phiên tòa và có đơn xin vắng mặt. Người bị kiện thường có văn bản cử người bảo vệ quyền lợi ích hợp pháp tham gia phiên đối thoại và phiên tòa. Tuy nhiên, người bảo vệ quyền lợi ích hợp pháp của người bị kiện không đủ thẩm quyền để quyết định đối với yêu cầu khởi kiện của người khởi kiện, dẫn đến việc đối thoại trong các vụ án hành chính không tiến hành được hoặc đối thoại không thành.

- Cơ sở vật chất, trang thiết bị còn thiếu, số lượng và diện tích phòng xét xử chưa đáp ứng được theo tinh thần cải cách tư pháp và yêu cầu nhiệm vụ công tác hiện nay.

VI. Kiến nghị, đề xuất

- Trên cơ sở các quy định tại Luật Quy hoạch số 21/2017/QH14 và kế hoạch lập các đồ án quy hoạch của địa phương, nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho công tác đầu tư xây dựng trụ sở Tòa án nhân dân hai cấp, Tòa án nhân dân tỉnh kính đề nghị các cơ quan có liên quan trong quá trình lập quy hoạch cần ưu tiên vị trí ô đất xây dựng trụ sở Tòa án nhân dân cấp huyện tại khu trung tâm hành chính mới, có hệ thống hạ tầng kỹ thuật đồng bộ, dễ tiếp cận và đảm bảo an ninh, an toàn cũng như thoát người và phòng cháy chữa cháy; cách xa các khu vực như nhà máy, chợ, trường học, bệnh viện... Ngoài ra, ô đất xây dựng trụ sở Tòa án phải có khuôn viên vuông vắn; diện tích ô đất xây dựng trụ sở Tòa án nhân dân cấp huyện khoảng: 5.000m² (kích thước mặt chính công trình tối thiểu: 60m). Quan tâm bố trí quỹ đất sạch, đã thực hiện hoặc không phải thực hiện công tác đền bù giải phóng mặt bằng, tạo điều kiện tập trung nguồn vốn được phân bổ để hỗ trợ cho công tác đầu tư xây dựng trụ sở Tòa án nhân dân cấp huyện.

- Đề nghị sửa Luật theo hướng cho phép người bị kiện được ủy quyền hoặc ủy quyền lại cho thành viên trong cơ quan hành chính hoặc người có thẩm quyền có chuyên môn trong lĩnh vực bị khiếu kiện được tham gia đối thoại trong vụ án hành chính, nhưng cần giao quyền quyết định cho người nhận ủy quyền hoặc nhận ủy quyền lại như người bị kiện để tránh trường hợp người bị kiện vắng mặt ở các phiên đối thoại vì hiện nay chưa có quy định đối thoại trực tuyến.

- Kiến nghị chính quyền địa phương quan tâm giới thiệu quy hoạch để xây dựng trụ sở của một số Tòa án hiện đã xuống cấp, chật hẹp để kịp đề nghị Tòa án tối cao đưa vào ngân sách trung hạn 2026 – 2031.

- Kiến nghị với Hội đồng tuyển chọn Thẩm phán Quốc gia cần rút ngắn thời gian hơn nữa trong việc rà soát, bổ nhiệm, tái bổ nhiệm Thẩm phán.

B. PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ CÔNG TÁC 06 THÁNG CUỐI NĂM 2024

1. Các Tòa, Phòng và các đơn vị Tòa án nhân dân cấp huyện phải phấn đấu hoàn thành các chỉ tiêu cơ bản theo Chỉ thị số 01/2024/CT-CA ngày 02/01/2024 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao và Kế hoạch số 03/KH-TAQB ngày 03/01/2024 của TAND tỉnh Quảng Bình về việc triển khai, tổ chức thực hiện các nhiệm vụ trong tâm công tác năm 2024 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình.

2. Tập trung đẩy nhanh tiến độ, nâng cao chất lượng giải quyết các vụ việc thuộc thẩm quyền, nhất là các vụ án tranh chấp dân sự. Bảo đảm xét xử các vụ án hình sự nghiêm minh, đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, không để xảy ra oan,

sai, bỏ lọt tội phạm cũng như vi phạm thời hạn tạm giam trong giai đoạn chuẩn bị xét xử. Bảo đảm không để án quá hạn luật định do nguyên nhân chủ quan của Tòa án; tạm đình chỉ giải quyết vụ án không có căn cứ pháp luật; hạn chế tối đa việc tạm đình chỉ nhiều lần đối với một vụ án. Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giải quyết, xét xử các vụ án dân sự, hành chính, hạn chế thấp nhất việc để án quá hạn do nguyên nhân chủ quan của Tòa án.

3. Tiếp tục triển khai thi hành nghiêm túc, hiệu quả Nghị quyết số 33/2021/QH15 ngày 12/11/2021 của Quốc hội về tổ chức phiên tòa trực tuyến, góp phần giảm thiểu thời gian, tiết kiệm chi phí cho xã hội và người dân. Chú trọng việc tổ chức các phiên tòa trực tuyến đối với các vụ án hành chính.

4. Thực hiện nghiêm túc việc công khai bản án, quyết định của Tòa án, bảo đảm các bản án, quyết định thuộc trường hợp phải công bố đều phải được đăng tải đúng thời hạn trên Cổng thông tin điện tử của Tòa án nhân dân tối cao.

5. Tiếp tục phối hợp chặt chẽ, có hiệu quả với các cơ quan tiến hành tố tụng cùng cấp, các cơ quan, ban, ngành có liên quan trong quá trình giải quyết các vụ án, vụ việc. Khắc phục kịp thời những sai sót, vi phạm đã được Viện kiểm sát kiến nghị và đề ra các biện pháp, giải pháp phòng ngừa các thiếu sót, vi phạm. Tập trung chỉ đạo tổ chức xét xử nghiêm túc, đảm bảo kịp thời, đúng quy định của pháp luật đối với các vụ án thuộc diện theo dõi, chỉ đạo của Ban chỉ đạo Trung ương phòng chống tham nhũng, tiêu cực tỉnh.

6. Tập trung làm tốt công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho đội ngũ cán bộ, công chức. Tiếp tục thực hiện nghiêm túc Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa". Quán triệt thực hiện nghiêm túc Quy định về xử lý trách nhiệm người giữ chức danh tư pháp trong Tòa án và Chỉ thị số 03/2023/CT-TA ngày 12/12/2023 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao về việc tăng cường thực hiện kỷ cương, kỷ luật công vụ gắn với trách nhiệm của người đứng đầu trong các Tòa án nhân dân.

7. Tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát Thẩm phán; siết chặt kỷ cương, kỷ luật công vụ; thực hiện nghiêm túc Bộ quy tắc đạo đức và ứng xử của Thẩm phán; Quy định số 120/QĐ-TANDTC ngày 19/6/2017 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao về xử lý trách nhiệm của người giữ chức danh tư pháp trong Tòa án nhân dân; kịp thời phát hiện và xử lý nghiêm minh các hành vi vi phạm.

8. Thực hiện nghiêm túc chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước về tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo, nhất là Chỉ thị số 35-CT/TW

ngày 26/5/2014 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo; Luật Tiếp công dân, Luật Khiếu nại, Luật Tố cáo, Nghị quyết số 623/NQ-UBTVQH15 ngày 07/10/2022 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Chỉ thị số 03/2022/CT-CA ngày 6/12/2022 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao về tiếp tục tăng cường hiệu lực, hiệu quả thực hiện chính sách, pháp luật về tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo.

9. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số, cải cách thủ tục hành chính tư pháp mạnh mẽ. Tiếp tục khai thác, vận hành hiệu quả Hệ thống quản lý Tòa án, Trợ lý ảo, hệ thống giám sát và điều hành Tòa án nhân dân phục vụ các hoạt động của Tòa án. Đẩy mạnh cải cách hành chính nhằm công khai, minh bạch các hoạt động của Tòa án, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân khi giải quyết công việc tại Tòa án.

10. Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện có hiệu quả Phong trào thi đua “Vì Công lý” và thực hiện phong trào thi đua theo chủ đề xuyên suốt “Phụng công, thủ pháp, chí công, vô tư”, với phương châm “Gần dân, hiểu dân, giúp dân, học dân”.

Trên đây là báo cáo kết quả công tác Tòa án 06 tháng đầu năm và nhiệm vụ trọng tâm công tác 06 tháng cuối năm 2024 của Tòa án nhân dân hai cấp tỉnh Quảng Bình./.

Nơi nhận:

- TTTU, TTHĐND, UBND tỉnh;
- UBMTTQVN tỉnh, Đoàn ĐBQH tỉnh;
- Ban NCTU, VPTU; Ban PCHĐND tỉnh;
- VPHĐND tỉnh, VPUBND tỉnh;
- Các đại biểu HĐND tỉnh;
- CA, PCA TAND tỉnh;
- TAND các huyện, thị xã, thành phố;
- Các Tòa, Phòng TAND tỉnh;
- Lưu: VT, VP.

CHÁNH ÁN

Nguyễn Hữu Tuyên